

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 64/2006
6.10.2006

Asia: Virkasuhteen irtisanominen

Päätös, johon haetaan oikaisua

Kihlakunnan poliisilaitoksen päätös 15.11.2005, jolla A irtisanottiin vanhemman konstaapelin virasta.

Päätöksen perustelut

1. On ilmeistä, että A on yövuorossa 5.7.2005 kello 18.00 - 8.00 kirjoittanut tutkintasihteerin virkakäytössä olevalla poliisilaitoksen kirjoituskoneella nimettömän kirjoituksen, jonka hän on lähettänyt vanhempi konstaapeli B:n puolisolle. Kirjoituksessa kerrottiin B:n käyvän toisen naisen luona. Kirjoituksen päämääränä näyttää olleen aiheuttaa saman työyhteisön poliisille vakavaa vahinkoa yksityiselämässä. Kirjoitus on aiheuttanut B:n vaimolle lyhytaikaista työkyvyttömyyttä. Vahingoittamistarkoituksessa työnantajan kirjoituskoneella kirjoitettu kirjoitus on omiaan vähentämään poliisin luotettavuutta.

2. A on 30.10.2004 ja 28.8.2005 välisenä aikana tehnyt liikennetietojärjestelmään yhteensä 18 717 kyselyä. Asiallisten, virkaan liittyvien kyselyjen enimmäismääräksi voidaan arvioida joitakin satoja, jolloin perusteettomien kyselyjen määräksi jää noin 18 000. Liikennetietojärjestelmä sisältää myös arkaluontoisia ja salassa pidettäviä tietoja.

3. A on 8.9.2005 puhelimitse väittänyt lääninylikomisario C:lle nimismies D:n, ylikonstaapeli E:n ja vanhempi konstaapeli F:n omaehtoisesta opiskelusta

päättyessään A:n syrjineen F:ää. A on samassa puhelinkeskustelussa väittänyt, että kihlakunnanviraston ulosotto-osaston erääseen asiakkaaseen kohdistama asianmukainen virkatoimi on ollut henkilökohtainen kosto. A on tiennyt väitteensä ne esittäessään perättömiksi.

4. A on toistuvista kehotuksista huolimatta laiminlyönyt poliisiautojen varusteluettelojen laatimisen. Tehtävä annettiin A:lle 5.4.2005 ja se vahvistettiin seuraavana päivänä sähköpostilla. A:ta huomautettiin tehtävän laiminlyönnistä kirjallisesti 17.6.2005 ja tehtävän uudeksi määräajaksi asetettiin 1.7.2005. Nismismiehelle toimitettiin 26.5.2005 päivätyt A:n laatimat varusteluettelot, jotka olivat puutteelliset ja virheelliset. Varusteluettelojen laatimispäivää ei voida pitää luotettavana.

5. A on kesän aikana kehottanut useita poliisilaitoksen työntekijöitä hakeutumaan sairauslomalle. Menettelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut poliisilaitoksen työn vaikeuttaminen ja taloudellisten menetysten aiheuttaminen työnantajalle.

A on suhtautunut kielteisesti työnjohto- ja valvontamääräyksiin sekä asian selvittämiseen, mikä tulee ottaa huomioon irtisanomista harkittaessa. A on 4.8.1998 saanut virkamieslain 24 §:n mukaisen kirjallisen varoituksen työtehtävien laiminlyönnistä. Lisäksi apulaisoikeusasiamies on 15.3.2004 antanut hänelle huomautuksen esitutkintalain 6 §:n sekä virkamieslain 14 §:n vastaisesta menettelystä. A:n kanssa on 24.2.2005 keskusteltu vuosia kestäneestä työpaikalla tapahtuneesta seksuaalisesta häirinnästä. A kertoi ymmärtävänsä menettelynsä moitittavuuden mutta asian käsittelyn jälkeen hän käyttäytyi epäasiallisesti esimerkiksi työsuojelutarkastuksen yhteydessä 12.4.2005. A on 12.5.2005 ilmoittanut ylikonstaapeli E:lle jatkavansa aikaisemman kaltaista toimintaa, joka oli työnjohdollisessa keskustelussa todettu virkamiehelle epäsovivaksi käyttäytymiseksi. Keskustelussa 23.6.2005 käyttäytyminen oli edelleen asiattonta. A on jatkanut epäasiallista käyttäytymistään vielä saatuaan 28.7.2005 kutsun huomautuksen antamista koskevaan tilaisuuteen.

Oikaisuvaatimus

Irtisanomispäätös on kumottava perusteettomana. Kihlakunnan poliisilaitos on velvoitettava korvaamaan A:n oikeudenkäyntikulut asiassa laillisine korkoineen siitä lukien, kun kuukausi on kulunut virkamieslautakunnan päätöksen antamisesta.

Vaatimuksen perusteet

Kuulemisvirhe

Irtisanomispäätös on tehty A:ta kuulematta. A on esittänyt selvityksen laillisesta esteestä tulla kuulluksi virkamieslain 66 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Lääketieteen lisensiaatti G:n 30.9.2005 päivätyin lääkärinlausunnon tarkoituksena on nimenomaan ollut arvioida laillisen esteen olemassaoloa. Lausunnosta on todettavissa, että kuulemistilaisuuteen saapumisesta aiheutuisi todellinen riski A:n sairauden pahenemiselle. Myös lääkäri H:n lääkärinlausunnon 24.10.2005 mukaan ainoa hoitokeino estää sairauden pahenemista on välttää työpaikkaa. H on tehnyt työkykyarvion aina 31.12.2005 saakka. H on 28.11.2005 antamas-

saan lausunnossa todennut A:n olevan saatuaan tietää irtisanomispäätöksestä. Nimismies D:n 30.9.2005 G:lle lähettämä kirje kyseenalaistaa esitetyn asiantuntija-arvion laillisen esteen olemassaolosta. Irtisanomispäätös tulisi kumota jo kuulemisvirheen perusteella.

Irtisanomisperusteet

1. A kiistää laatineensa työoverinsa vaimolle lähetetyn nimettömän kirjoituksen. Mitään näyttöä siitä, että A olisi kirjoittaja, ei ole esitetty.
2. Liikennetietojärjestelmään on pääsy kaikilla poliiseilla eikä sen käyttöä ole mitenkään ohjeistettu tai rajoitettu. Liikakäytöstä ei ole koskaan huomautettu. A myöntää käyttäneensä järjestelmää aktiivisesti mutta käyttö on aina liittynyt hyväksyttävällä tavalla poliisin tehtäviin. Asiassa on vireillä rikosilmoitus ja jutun esitutkinta on kesken. Menettely ei ole ollut asianmukaista ja A on sen vuoksi joutunut lehdistössä epäasiallisen julkisuuden kohteeksi.
3. A:n huomautukset ylikonstaapeli F:n epätasapuolisesta kohtelusta koulutuksen tukemisessa ja ylimitoitetuista ulosotto toimista eivät ole olleet perättömiä.
4. A ei ole laiminlyönyt laatia varusteluetteloita asianmukaisesti, joskin niiden laatiminen on hieman viivästynyt ylikonstaapeli I:n sairausloman vuoksi. A on aina hoitanut tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä.
5. A on ollut poliisilaitoksen työsuojelutoimikuntaan kuuluvana huolissaan työovereiden jaksamisesta. Kukaan ei ole jäänyt sairauslomalle.
6. Vuosien 1998 ja 2004 päätökset eivät liity nyt tapahtuneeseen irtisanomiseen. Tapahtuma 24.2.2005 on sovittu kyseisen työntekijän kanssa. A:n ja nimismies D:n keskinäiset välit ovat olleet tulehtuneet jo vuosia, mikä on vaikuttanut A:n käyttäytymiseen. A on joutunut epäasiallisen kohtelun kohteeksi vaa-dittuaan tasa-arvoista kohtelua työpaikalla. A:n D:n moitittua hänen toimintaansa. Irtisanominen on johtunut A:n mielipiteistä ja siitä, että hän on lausunut käsityksensä työpaikan ongelmista.

Irtisanomiseen ei ole ollut virkamieslain tarkoittamaa erityisen painavaa syytä.

Vastine:

Kihlakunnan poliisilaitos on antanut vastineen.

Kuulemisväite

A:n toimittamista lääkärinlausunnoista ainoastaan G:n 30.9.2005 antaman todistuksen perusteella on voitu todeta laillisen esteen olemassa olo. Todistuksessa olevan suosituksen perusteella uudeksi kuulemisajaksi on määrätty 1.11.2005. A:ta on ohjeistettu siitä, millainen lääkärinlausunnon tulee olla, että sen perusteella voitaisiin todeta laillisen esteen olemassaolo. Edellä mainittua G:n lausuntoa lukuun ottamatta asianmukaista lääkärinlausuntoa ei kuitenkaan ole kirjoitettu. Tästä voidaan päätellä, ettei A:n sairaus muodostanut laillista

estettä kuulemiselle. A:lle on varattu virkamieslain 66 §:n edellyttämällä tavalla tilaisuus tulla kuulluksi ennen irtisanomispäätöksen tekemistä.

Irtisanomisperusteet

1. Nimetön kirjoitus

Näyttö siitä, että A on kirjeen kirjoittaja perustuu välillisiin todisteisiin. Kirje on kirjoitettu poliisipäivystyksen välittömässä läheisyydessä olevalla kirjoituskooneella värinauhaan jääneiden merkintöjen perusteella 5.7.2005 yövuoron aikana, jolloin A on ollut yksin työvuorossa. Kuulemiskutsun saaminen mahdollista huomautusta varten työvuorossa 28.7.2005 aiheutti oikaisuvaatimuksen mukaan . Nimetön kirje oli ainoa asia kutsussa, joka ei ollut A:lle ennestään tuttu. A ei pyrkinyt oikaisemaan asiaa eikä missään yhteydessä ollut yhteydessä esimiehiinsä asian selvittämiseksi. A kiistää asian ensimmäisen kerran oikaisuvaatimuksessaan. A:n ja B:n välit ovat olleet huonot jo jonkin aikaa. A on aiemminkin ilkeämielisesti huolehtinut B:n ja K:n asioista.

2. Liikennetietojärjestelmän käyttäminen

A:lle on pitänyt olla selvää, että kyselyn tekeminen tietojärjestelmään edellyttää aina kyselyn liittymistä virkatehtävään. A:n tekemien kyselyjen määrä on suuri eikä sitä ottaen huomioon A:n antamien liikenteeseen liittyvien rangaistusvaatimusilmoitusten määrää voida selittää myöskään valvontatehtävillä. Asian uutisoinnissa ei ole menetelty epäasiallisesti.

3. Perättömät väitteet

Lääninylikomisario C piti A:n väitteitä niin vakavina, että kertoi niistä lääninpoliisijohtaja L:lle, joka selvitti asiat ja totesi A:n väitteet paikkansa pitämättömiksi.

4. On todennäköistä, että A on päivännyt varusteluettelot niiden todellista laatimisajankohtaa aiemmalle päivämäärälle tarkoituksenaan peittää laiminlyöntinsä.

5. Keskusteluissa puhutut työntekijät ovat kiistäneet A:n kehottaneen heitä jäämään sairauslomalle mahdollisesti sen vuoksi, että he pelkäävät joutuvansa hankauksiin A:n kanssa. Näyttönä tapahtuneesta ovat liitteenä olevat selvitykset työntekijöiden välisistä keskusteluista.

6. A ei ole suorittanut virkatehtäviään asianmukaisesti, mikä ilmenee vastineen liitteistä.

Asiassa on järjestettävä suullinen käsittely.

Vastaselitys:

A on antanut vastaselityksen.

Kuuleminen

G:n ja H:n lääkärintilauksista ilmenee sekä yhdessä että erikseen, että A:n perusterveys on vaarantunut. H:n 2.12.2005 päiväystä lääkärintilauksesta ilmenee, että irtisanominen aiheutti A:lle . A:n kohdalla on siten ennen ja jälkeen irtisanomisen ollut niin selvä laillinen este, että irtisanomismenettelyä olisi tullut myöhentää. Päätös on kumottava menettelyvirheen perusteella.

Irtisanomisperusteet

1. Vastineessa ilmoitettu todistelu ei osoita A:ta nimettömän kirjeen kirjoittajaksi. A:ta ei ole kuulusteltu eikä asiassa ole käynnistetty esitutkintaa kirjoittajan selvittämiseksi. Kirjoitus ei myöskään ole sisällöltään sellainen, että se yksin tai yhdessä muiden perusteiden kanssa voisi olla irtisanomisperusteena.

2. Liikennetietojärjestelmän käyttämisasiassa on 21.2.2006 valmistunut esitutkinta, jonka päätöksessä on todettu, ettei rikosta ole tapahtunut. D:n menettelytapa asian uutisoimisessa on ollut epäasiallista ja A:ta leimaavaa.

3. Poliisien opintojen tukimäärät ovat erisuuruisia, mikä ei A:n käsityksen mukaan vastaa virkamieslain 11 §:ssä tarkoitettua tasapuolista kohtelua.

D:n toimet ulosottoasiassa eivät ole olleet puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. A on kertonut asiasta lääninylikomisario C:lle oman mielipiteensä.

4. A on laatinut poliisiautojen varusteluettelot, joskin tehtävä viipyi aluksi I:n sairausloman vuoksi. Asia on saanut liian suuret mittasuhteet varsinaiseen työhön verrattuna.

5. Keskustelut sairauslomille jäämisestä on käyty aivan eri merkityksessä kuin mihin D on vedonnut.

6. Vanhan takavarikkoasian päivittämiseen liittynyt varoitusta 4.8.1998 ei enää voi kytkeä irtisanomisasiaan.

Vuoden 1999 kirjeenvaihto koskee vuoden 1998 tapahtumia, asia on selvitetty eikä sillä ole merkitystä irtisanomisasiassa.

Tuloskeskustelulomakkeeseen kirjattu ei osoita kieltäytymistä valtaosasta työtehtäviä.

Eduskunnan oikeusasiamiehen päätös 15.3.2004 sisältää A:lle annetun huomautuksen eikä asiassa ole aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Seksuaalista ahdistelua koskeva vastineen osa on aiheeton. Tapahtumilla ei ollut seksuaalisen ahdistelun tarkoitusta.

D on moittinut A:ta huonoksi poliisityön hoitajaksi.

D:n esiin nostamat seikat liittyvät ainakin osaltaan A:n asemaan työntekijöiden valitsemana jäsenenä poliisilaitoksen työsuojelutoimikunnassa. Olosuhteet poliisilaitoksella ovat olleet niin huonot, että siihen on kiinnitetty huomiota myös laitoksen ulkopuolella.

D:n vastineesta ei ilmene asiallista perustetta suullisen käsittelyn järjestämiselle. Sen tarpeellisuutta voidaan arvioida vasta, kun D nimeää käsittelyssä kuuluttavat ja ne seikat, joita suullisessa käsittelyssä aiotaan esittää.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain (750/94) 14 §:n mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohto- ja valvontamääräyksiä. Virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Poliisiasetuksen 13 §:n 2 momentin mukaan poliisimiehen on virassa ja yksityiselämässä käyttäydyttävä niin, ettei poliisin arvo siitä kärsi.

Valtion virkamieslain 25 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen ei saa irtisanoa virkasuhdetta virkamiehestä johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole erityisen painava. Saman pykälän 3 momentin mukaan irtisanominen on tehtävä tässä pykälässä tarkoitetulla perusteella kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun irtisanomisen peruste on tullut viranomaisen tietoon.

Selvitys tapahtumista

Kuuleminen ja laillinen este

Nimismies D on 26.9.2005 antanut A:lle tiedoksi *17.9.2005 päivätyin kutsun*, jossa A:lle on varattu tilaisuus tulla kuulluksi ensisijaisesti irtisanomista ja toissijaisesti varoituksen antamista koskevassa asiassa 7.10.2005.

A on 28.9. toimittanut D:lle *työterveyslääkäri G:n 27.9. antaman lääkärinlausunnon*, jonka mukaan A ei ajalla 1.10. - 23.10. ole terveydellisistä syistä kykenevä olemaan kuultavana irtisanomis- / kuulemistilaisuudessa. *D on 30.9. ilmoittanut A:lle kirjallisesti, ettei G:n antama lääkärinlausunto riitä osoittamaan laillisen esteen olemassa oloa. Samana päivänä D on kirjallisesti ohjeistanut työterveyslääkäri G:tä* siitä, miten lääkärinlausunto laillisen esteen toteamiseksi on laadittava. D:n kirjeen mukaan lausunnosta on käytävä ilmi, että henkilö on prosessitoimikelvoton tai että hänen perusterveytensä on vaarassa, jos häntä kuullaan henkilökohtaisesti sekä perusteet sille. *G:n 30.9. antaman uuden lääkärinlausunnon* mukaan A ole vielä saavutettu. Kuulemistilaisuuteen osallistumisessa olisi .

Lausunnossa suositeltiin kuulemistilaisuuden lykkäämistä kunnes on saavutettu ja ainakin 23.10. saakka. *D katsoi 21.10.*, että kuulemiselle on laillinen este ja määräsi uudeksi kuulemispäiväksi 1.11.

A esitti lääkäri H:n 24.10. allekirjoittaman lausunnon, jonka mukaan kyseessä on työpaikkakiusaamistilanne. Ainoa hoitokeino on välttää sairastuttavaa patologista työpaikkaa, jottei sairaus pahenisi. Ei ole suotavaa olla missään tekemisissä työpaikkaan liittyvien asioiden kanssa sairauden pahenemisvaaran vuoksi. Lausunnon mukaan A on työkyvytön poliisin tehtäviin 31.12. saakka. *D on 3.11.* ilmoittanut, ettei kyseinen lausunto riitä osoittamaan laillisen esteen olemassaoloa ja että lausunnon painoarvoa heikentävät sen perusteeksi esitetyt virheelliset tiedot. A:lle varattiin uusi aika tulla kuulluksi 14.11. poliisilaitoksella ja kutsussa ilmoitettiin, että kuulemisen toimittaa ylikonstaapeli E. Kutsussa ilmoitettiin, ettei A:n poissaolo estä asian ratkaisemista. A ei saapunut kuulemistilaisuuteen eikä antanut kirjallista selvitystä asiassa. *H:n 2.12.* antaman lääkärinlausunnon mukaan A on 15.11. ollut saatuaan tietää irtisanomisestaan.

Edellä selostetut asiakirjat ovat olleet A:n oikaisuvaatimuksen liitteinä. Vastaselitykseen on liitetty vanhempi konstaapeli F:n 23.2.2006 allekirjoittama selvitys A:n suhtautumisesta irtisanomisesta.

Irtisanomisperusteet

1. Nimetön kirje

Poliisilaitoksen vastineen liitteenä on 8.12.2006 päivätty vanhempi konstaapeli B:n allekirjoittama selvitys hänen F:n kanssa käymistään keskusteluista, jotka koskivat B:n vaimolle lähetettyä nimetöntä kirjettä. F on selvityksen mukaan esittänyt käsityksensä, että kirjeen kirjoittaja melko varmasti on A. *F on 19.1.2006* allekirjoittamassaan muistiossa kertonut spekuloineensa kirjeen kirjoittajaa B:n kanssa mutta kiistää ilmaisseensa käsityksensä, että kirjeen on kirjoittanut A, joskin hän on ollut yksi keskustelussa spekuloitu nimi. A on keskusteluissa kiistänyt kirjoittaneensa kirjeen. F on kertonut ottaneensa talteen koneen värinauhan, jolla kirje oli kirjoitettu.

2. Liikennetietojärjestelmän käyttö

A:n vastaselitykseen on liitetty liikennetietojärjestelmän käyttöä koskeva esitutkintapöytäkirja ja päätös 21.2.2006 liitteineen. Esitutkinnan päätöksen mukaan ei henkilörekisteririkosta eikä virkavelvollisuuden rikkomista ollut tapahtunut. A:n toiminta on päätöksen mukaan liittynyt hänen virkatehtäviinsä. Kyselytietoja A ei ole ilmaissut tai luovuttanut ulkopuolisille.

Asiakirjoissa on ajoneuvohallintokeskuksen Valtakunnansyyttäjänvirastolle edellä kerrotun esitutkinnan päätöksestä 30.3.2006 tekemä kantelu ja valtakunnansyyttäjän kantelun johdosta 7.4.2006 antama päätös. Päätöksen mukaan A:n esitutkinnassa kertoma viittaa vahvasti siihen suuntaan, että hän on kysellyt ja käsitellyt ajoneuvoliikennerekisterin henkilö- ja muita tietoja laajamittaisesti myös muissa kuin rekisterinpitäjän lupaehtojen mukaisissa tarkoituksissa. Näin ollen on syytä epäillä, että A on syyllistynyt virkavelvollisuuden rikkomiseen ja henkilörekisteririkokseen. Päätöksen mukaan valtiosyyttäjä on poliisiasioiden tutkinnanjohtajana toimivalle kihlakunnansyyttäjälle M:lle osoit-

tamassaan kirjeessä kehottanut toimittamaan A:n menettelyä koskevan esitutinnan.

Virkamieslautakunnalle on toimitettu kihlakunnan syyttäjäsoston *henkilörekisteririkosasiassa 5.10.2006 tehty syyttämättäjäättämispäätös*.

3. Väite tasapuolisuuden puutteesta opiskelun tukemisessa

Oikaisuvaatimuksen liitteenä on kihlakunnan poliisilaitoksen (D:n) ohje 9.10.2005 poliisilaitoksen osallistumisesta työntekijän ammatillisen oikeusno-taarikoulutuksen kustannuksiin ym. Tuen määrä riippuu opintojen hyödyllisyydestä hoidettavien työtehtävien kannalta. Hyödyllisyys on arvioitu erikseen hallinnollisia tehtäviä omaavan esimiestutkinnanjohtajan ja tutkijan osalta.

Ylikonstaapeli E on 4.2.2006 allekirjoittamassaan selvityksessä kertonut, että edellä kerrottuun koulutukseen osallistuneet E ja F ovat olleet tyytyväisiä opiskelun tukemiseen.

Oikaisuvaatimuksen liitteenä on myös *N:n ja E:n 23.1.2006 allekirjoittama* selvitys irtisanomisperusteeksi otetusta ulosottoasiasta. Selvityksen mukaan asiassa ei toimittu tavallisuudesta poikkeavasti.

4. Varusteluettelon laatiminen

Vastineeseen liitetystä D:n 6.4.2005 lähettämästä sähköpostiviestistä käy ilmi, että D on 5.4. antanut A:lle tehtäväksi ajoneuvojen tarkastuslistat ja että asia tulisi hoitaa huhtikuun aikana. D:n 17.6. lähettämän tekstiviestin mukaan luettelot olivat edelleen laatimatta. D määräsi varusteluettelot laadittaviksi 1.7.2005 mennessä.

Oikaisuvaatimuksessa on luettelo poliisiautojen varusteista. Luetteloissa on A:n 26.5.2005 päivätty allekirjoitus.

5. Kehotukset hakeutua sairauslomalle

Vastineen liitteenä on B:n 8.2.2006 ja 18.1.2006 allekirjoittamat selvitykset, joiden mukaan F on kertonut B:lle A:n kehottaneen useita työntekijöitä jäämään sairauslomalle. Liitteenä on myös O:n 19.1.2006 allekirjoittama selvitys, jonka mukaan A soitti hänelle ollessaan sairauslomalla ja kehotti myös O:ta jäämään sairauslomalle. F on 19.1.2006 allekirjoittamassaan muistiossa kertonut A:n tiedustelleen, onko F tietoinen mahdollisuudesta jäädä sairauslomalle muunkin kuin fyysisen vamman vuoksi. F ei kokenut kysymystä kehotukseksi.

6. Suhtautuminen työnjohtomääräyksiin

Vastineen liitteenä on

- virkamieslautakunnan päätös, jossa lautakunta on pysyttänyt A:lle 4.8.1998 annetun varoituksen

- ylikonstaapeli E:n 5.1.1999 komisario P:lle esittämä toimenpidepyyntö A:n toiminnan tarkastamiseksi töiden viivästymisen ja ylitöiden selvittämiseksi.

-kirjaus ylikonstaapeli E:n ja A:n välisestä tuloskeskustelusta 14.5.1999

-eduskunnan oikeusasiamiehen päätös esitutkinnan viivästymisistä poliisilaitoksella 15.3.2004

- 24.2.2005 annettu määräys keskustelutilaisuudesta, joka koski A:n käytöstä naispuolisia työtovereita kohtaan ja muistio käydystä keskustelusta

- Q:n sähköposti D:lle 10.6.2005, jossa kerrotaan A:n käyttäytymisestä työsuojelutarkastuksessa 12.4.2005
- muistio lääninylikomisario C:n ja ylikonstaapeli R:n keskustelusta, joka koski 15.5.2005 sattunutta piiritystilannetta

Oikaisuvaatimuksen liitteenä on selvityksenä nimismies D:n epäsovivasta käyttäytymisestä A:ta kohtaan kaksi lehtiartikkelia ja 17.6.2005 annettu määräys, jolla A on sivuutettu kenttäjohtajuudesta.

Vastaselitykseen on liitetty aineistoa, jonka tarkoituksena on osoittaa, että nimismies D on kohdistanut A:han asiatonta arvostelua, D:n johtamistaidot ovat puutteelliset, poliisilaitoksen henkilöstön oikeusturvassa on puutteita ja että ilmapiiri siellä on huono. Työsuojeluvaltuutettu I:n Lapin lääninhallitukselle osoitetussa 25.1.2005 päivätyssä kirjelmässä on kerrottu kihlakunnan poliisihenkilöstöä kohtaan nimismies D:n aloitteesta tehdyistä rikosilmoituksista, joista suurin osa on päätynyt syyttämättäjättämispäätökseen.

Poliisilaitoksen vastineen liitteenä on työoikeuden professori S:n 11.4.2006 laatima lausunto A:n irtisanomista koskevassa asiassa.

Oikeudellinen arvio

Kuuleminen ja laillinen este

Työterveyslääkäri G:n ja lääkäri H:n lääkärinlausunnot osoittavat A:n syksyllä 2005 kärsineen ja olleen tästä syystä kykenemätön poliisiin työhön ainakin ajalla 1.10.-31.12.2005. Nimismies D on ohjeistanut työterveyslääkäriä lausunnon antamisessa laillisen esteen todentamiseksi. Hän on myös 30.9.2005 ja 24.10.2005 annettujen lääkärinlausuntojen perusteella lykännyt kuulemisajankohtaa aina 14.11.2005 saakka. H:n lääkärinlausunnon mukaan ainoa keino estää sairauden paheneminen on välttää työpaikkaan liittyviä asioita. H:n 24.10. antamassa lääkärinlausunnossa ei ole arviota siitä, milloin kuuleminen voitaisiin A:n terveydentilan järkkymättä toimittaa. A:n sairaus on ilmennyt kuulemiskutsun tiedoksisaannin jälkeen ja liittyy olennaisesti työpai-kan ongelmiin. Kuulemistilaisuutta ei tämän kaltaisen terveydellisen syyn vuoksi virkamieslautakunnan käsityksen mukaan kuitenkaan voida siirtää epämääräiseksi ajaksi. Kuulemisen toimittajaksi oli ilmoitettu ylikonstaapeli E eikä D, joka oli irtisanomisasian alkuunpanija. A:lla olisi ollut mahdollisuus antaa asiassa vastineensa halutessaan myös kirjallisena itse tai asiamiehen välityksellä. Näissä olosuhteissa irtisanomispäätöksen antamisessa siitä huolimatta, ettei vuoksi halunnut käyttää hyväkseen hänelle varattua tilaisuutta tulla kuulluksi, ei ole tapahtunut sellaista kuulemisvirhettä, jonka nojalla irtisanomispäätös olisi kumottava.

Suullinen käsittely

Nimismies D ei ole vastineessaan esittänyt seikkoja, joiden nojalla suullisen käsittelyn toimittamiseen virkamieslautakunnassa olisi erityinen syy. Asia on ratkaistavissa kirjallisen selvityksen perusteella.

Irtisanomisperusteet

1. A on kiistänyt kirjoittaneensa irtisanomispäätöksessä tarkoitetun nimettömän kirjeen. Selvityksenä siitä, että A olisi kirjeen kirjoittanut, on ainoastaan työtoverien mielipiteet ja se, että kirjoittamisajankohta osuu aikaan, jolloin A on ollut yövuorossa ja hänellä on ollut mahdollisuus käyttää konetta, jolla kirje on kirjoitettu. Asiassa ei ole tarpeeksi selvitystä siitä, että A olisi kirjeen kirjoittaja, joten tekoa ei voida ottaa irtisanomisperusteeksi.

2. A on kiistatta käyttänyt liikennetietojärjestelmää huomattavasti enemmän kuin työtoverinsa ja enemmän kuin hänen työtehtäviensä on katsottava kohetuudella vaativan. Asian esitutkinta on irtisanomisaikana ollut kesken ja myöhemmin esitutkinnassa on tehty päätös, jossa on todettu, ettei rikosta ole tapahtunut. Valtakunnansyyttäjä on kuitenkin ajoneuvohallintokeskuksen kantelun johdosta pyytänyt uuden esitutkinnan käynnistämistä. Asiassa on edelleen 5.10.2006 tehty syyttämättäjäättämispäätös. Liikennetietojärjestelmän käytön ohjeistuksesta on esitetty erilaisia käsityksiä. Tämän vuoksi ja ottaen vielä huomioon asiassa irtisanomispäätöksen jälkeen tehty syyttämättäjäättämispäätös, A:n tavallista runsaampaa tietoliikennejärjestelmän käyttöä ei ole voitu ottaa irtisanomisperusteeksi.

3. Poliisien oikeusnotaariopintojen tukemisesta on laadittu ohjeet, joiden mukaan työnantajan tuen määrä riippuu opiskelijan työtehtävistä. Oikeusnotaarikoulutukseen osallistuneet E ja F ovat olleet tyytyväisiä tuen määrään. Vaikka D:n ei ole ohjeita laatiessaan selvitetty syyllistyneen epätasapuoliseen kohteluun, A:n väitteessä on ollut kysymys hänen henkilökohtaisesta mielipiteestään asiassa. Myöskään D:n toiminta ulosottoasiassa ei ole näytetty epäasianmukaiseksi. Edellä kerrotut asiat ovat kuitenkin luonteeltaan sellaisia, että A:lla on voinut olla niistä eri mielipide kuin D:llä. A on ilmaissut mielipiteensä poliisilaitoksen ulkopuolella ja hänen tarkoituksenaan on ilmeisesti ollut kritisoida D:n toimintaa. Tästä huolimatta kyse ei ole ollut sellaisesta sopimattomasta käyttäytymisestä, joka voisi, kun vielä otetaan huomioon virkamieslain 25 §:n 2 momentin 3 kohdan säännös, joka kieltää irtisanomisen virkamiehen esittämien mielipiteiden vuoksi, olla irtisanomisen perusteena.

4. Autojen varusteluetteloita ei ole tehty D:n pyynnön mukaisesti huhtikuun 2005 aikana mutta kuitenkin 1.7.2005 mennessä, luettelon päiväyksen mukaan 26.5.2005. A on laiminlyönyt laatia luettelot viipymättä. Laiminlyöntiä on kuitenkin pidettävä niin vähäisenä, ettei A:ta ole voitu irtisanoa tälläkään perusteella.

5. A on kiistatta soitellut työtovereilleen ja keskustellut heidän kanssaan jakamisesta ja sairauslomista. Selvittämättä on kuitenkin jäänyt, että A olisi kehottanut työtovereitaan jäämään sairauslomalle pelkästään työpaikan työilmapiiriin vuoksi.

Mitään edellä selostettua tekoa tai laiminlyöntiä ei voida virkamieslautakunnan käsityksen mukaan yksin ottaa irtisanomisperusteeksi. Teoista osa on jäänyt selvittämättä ja osa on moitittavuudeltaan niin vähäisiä ettei niitä myöskään kokonaisuutena harkiten voida pitää irtisanomisperusteina. Näissä olosuhteissa A:ta ei voida irtisanoa myöskään aiempien tapahtumien eli irtisanomispäätöksen kohdassa 6 tarkoitettujen syiden perusteella. Poliisilaitos ei ole esittänyt

virkamieslain 25 §:ssä tarkoitettua erityisen painavaa, jolla A olisi voitu irtisanoa.

Päätös

Virkamieslautakunta hylkää pliisilaitoksen suullisen käsittelyn toimittamista koskevan pyynnön. Virkamieslautakunta hyväksyy oikaisuvaatimuksen. A:n oikeudenkäyntikuluvaatimus hylätään lakiin perustumattomana.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 14 § 2 momentti ja 25 § 1 momentti ja 2 momentti
3 kohta
Poliisiasetus 13 § 2 momentti

Muutoksenhaku

Valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Ulla-Maarit Heljasvuo

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen sekä jäsenet Kulla, Paanetoja, Äijälä, Jalava, M. Nieminen, Komulainen ja Sipiläinen.